

At være tæt på mennesker der skal dø

20 års jubilæums-seminar for Hospice Søholm og Enhed for Lindrende Behandling, Aarhus

Fredag d. 5. april 2019 kl. 9.00 – 16.00
Restaurant Hermans, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C

Det er et ganske særligt vilkår at være tæt på mennesker, der skal dø - både for pårørende og for professionelle. Derfor vil vi med dette jubilæums-seminar gerne belyse, hvad det gør ved pårørende og professionelle at være i berøring med mennesker, der er tæt på livets afslutning.

Vi har sammensat et program, der belyser emnet fra et sygeplejefagligt, psykologisk, eksistentielt, lægefagligt og kunstnerisk perspektiv, samt fra en pårørende og en journalist:

Konferencier: Ole Thomsen, koncerndirektør Region Midt

09.00: Registrering og kaffe

09.30: Velkomst: Bodil Abild Jespersen, teamledende overlæge, Enhed for Lindrende Behandling, AUH

09.40: Journalist til døden

En fortælling om, hvordan et projekt om at følge den terminale kræftpatient Uffe til det sidste udviklede sig til mere end blot journalistik. Et møde mellem to mennesker. Den ene, nærmede sig sin udløbsdato og ville vise, at man godt kan udfordre de hvide kitler i sundhedssektoren. Den anden ville tage hul på et af de sidste store tabuer, nemlig døden. Drevet af en nysgerrighed efter, om der venter en større sandhed, mening eller afklarethed i denne dyrebare fase af livet - den sidste fase. De fandt begge noget andet. Hinanden.

Tommy Byrne, journalist Fyens Stiftstidende.

10.10: "Tæt på jorden, glæden og smerten" - et sygeplejefagligt perspektiv.
Relationer og samarbejde med patient, pårørende og kolleger belyses sammen med faglig og personlig kompetence som centrale hjørnesten i evnen til at magte at være tæt på mennesker, der skal dø.

Ane Bonderup, afsnitsleder, sygeplejerske, Enhed for Lindrende Behandling, AUH

10.30: Pause med kaffe

11.00: Overgange mellem rum og tilstande

I den måned, jeg var pårørende på hospice, bevægede jeg mig gennem mange rum, både helt bogstaveligt talt men også tilstande i mit sind. Sammen med min mor på stuen befandt jeg mig i det eksistentielle rum med lav puls - mens jeg udenfor hendes stue befandt mig i hverdagsrummet med en højere puls. Og derhjemme var jeg i det private rum. Nogle har også arbejdsrummet at forholde sig til. Store kontrastfyldte skift mellem forskellige verdener.

Annette Morsing, psykolog og tidligere sygeplejerske, datter til patient på Hospice Søholm

- 11.30: I mødet med døden, møder vi os selv - Et perspektiv fra psykologien.
Vi benytter psykoterapi til at lindre den psykiske lidelse i dødens og sorgens forpinthed. Her byder psykologien også på nogle svar om mennesket og dets eksistens.
- Mai-Britt Guldin, psykolog, ph.d., specialist i psykoterapi, Enhed for Lindrende Behandling, AUH
- 12:00: Don Gnu
- 12.20: Frokost
- 13.15: Lege ved livets slutt: paradoks eller privilegium?
Leger er oplært til å diagnostisere og behandle sygdom – og å redde liv. Å være lege for mennesker som snart skal dø, kan derfor oppleves som en selvmotsigelse. Hvorfor velger likevel leger palliasjon som arbeidsfelt, og hvordan opplever de arbeidet? Hva får man igjen for å være lege ved livets slutt? Dette vil jeg belyse med personlige erfaringer og med refleksjoner fra kolleger og studenter.
- Dagny Faksvåg Haugen, professor i Palliativ Medicin, Haukeland Universitets-hospital, Bergen, Norge
- 13.55: Eksistenslaboratorium - en præsentation af et læringsrum, hvor vi som personale eksperimenterer, iagttager og reflekterer over egne holdninger, værdier og erfaringer for at bevare os åbne i mødet med mennesker, der er tæt på at dø.
- Kirsten Dalager Buur, præst på Hospice Søholm og AUH, og Gro Stoltze Katborg, psykolog på Hospice Søholm
- 14.15: Pause med kaffe
- 14:45: "Hvordan kan vi tale om døden?" - en samtalecafe
Man siger, at døden er et af de sidste tabuer i vor tid. I vores samtale om døden vil vi undersøge tabuet og hvordan vi kan tale om døden. Vi vil endvidere tale om forskellen på "processen at dø" og døden som "indhold" ud fra filosofiens og teologiens perspektiver. Endvidere vil vi undersøge, hvordan det er at være og arbejde tæt på døden og hvad det gør ved os.
- Anders Fogh Jensen, filosof, forfatter og højskoleforstander og Christian Busch, hospitalspræst, Rigshospitalet.
- 15.30: Eve Choir
- 15:50 Afrunding: Anne Marie Mathiesen, leder Hospice Søholm

Pris: Jubilæums-seminar 1200 kr. Festmiddag 600 kr.
Tilmelding: Til sekretær Ann Christistansen, annrch@rm.dk senest d. 1.3.2019.
Indbetaling: Mobilepay nr. 77691 med oplysning om navne på deltagere.
Ved elektronisk faktura opgives EAN-nummer med navne på deltagere samt arbejdssted.
Yderligere information: Tlf. 7846 4670 – efter d. 28.2: Tlf. 7845 4990

Program kan også findes på:

www.lindring.auh.dk eller www.hospice-soeholm.dk